

heemkunde kring
DE VIERSCHAER
WOUW

3/4-'98

De Wouwse Lambertschool

14. In gesprek met.... Harry Havermans

Henricus Franciscus Josephus Havermans werd op 11 november 1910 in Wouw geboren. Daardoor behoorde hij tot de eerste generatie Wouw kinderen die de Lambertusschool bezochten. Hij ging vanaf 1917 naar de school in de Doeldreef.

Hij trouwde later met Adriana Catharina Hermans en het echtpaar verhuisde naar Oudenbosch. Daar overleed Harry Havermans op 22 december 1995. De gegevens uit dit verhaal vertelde hij in 1993 toen hij nog in de Fenkelstraat in Oudenbosch woonde.

In de eerste klas zat Harry bij juffrouw Meyers. Dat was volgens hem een zuster van de vrouw van bovenmeester Jan Baeten. De eerste woorden die hij van een wandplaat bij haar leerden, waren aap, roos, zeef, muur, voet, neus, lam, gijs, riem, ei, jet, wip, does, hok, bok en kous. Van juffrouw Meyers wist Harry nog dat ze een stok had van wel 2,5 meter. Daar kon ze flinke tikken mee geven. Nadat juffrouw Meyers als schooljuf gestopt was, zou ze naar België zijn vertrokken.

Toen hij naar de tweede klas ging, kwam hij bij meester Daane. Harry wist nog een mooi verhaal op te dissen over een voorval in deze klas. Daar gooide Harry Jacobs met een liniaal naar meester Daane. Harry moest hiervoor voor straf langdurig op zijn knieën zitten en later kwam de vader van Harry Jacobs verhaal halen bij de meester.

In de derde klas zat Harry Havermans bij meester Hanssen. En van de vierde tot en met de achtste klas was het meester Van der Heijden. Die ging met de klas mee en Harry vond het een hele fijne onderwijzer.

Als er in die jaren een onderwijzer in de laagste klassen ziek was, werd een van de grote jongens ingezet om op de klas te letten. Toen Harry in de achtste klas zat, moest hij ook wel eens op gaan passen bij de kleintjes. In die achtste klas moest hij ook allerlei andere karweitjes doen, zoals

4

rondgaan met de absentielijst en naar het postkantoor bij Sloekers in de Roosendaalsestraat.

Meester Baeten gaf in die tijd ook al Franse les. Harry herinnert zich dat in deze periode ook meester Nuijten, meester Clement en meester Musters op de school werkten. Van hen kreeg hij geen les. Van meester Clement herinnert Harry zich dat die een jongen een trap in de zij had gegeven en daarvoor werd geschorst. Dat gebeurde echter niet in de klas waar Harry zat, zodat hij er het fijne niet van kon vertellen.

H.Hartbeeld

Harry kon een vrij nauwkeurig beeld schilderen van het schoolgebouw zoals dat in zijn herinnering is vastgelegd. In de gang van de Lambertus-school stond het H. Hartbeeld met daaromheen de tekst „Komt allen tot mij die belast en beladen zijt, ik zal U de vreze des Heren leren."

Aan het eind van de gang rechts was het 'schaftlokaal'. Sjo Mies zorgde daar voor koffie voor de overblijvers die met hun 'stukkenzak' naar school kwamen. Buiten onder het portiek stonden wc's. In de gang van de school waren ook wc's voor de lagere en de hogere klassen. Dat waren al 'moderne' toiletten, want ze hadden een spoelinstallatie met een trekker. De waterleiding was iets apart. Onder het torentje op de zolder stond een grote bak, die moet met een handpomp worden volgepompt en daarna kon er water uit de kranen en toiletten komen. Regelmatig moesten de jongens van de hoogste klassen aan het werk om de bak vol te pompen. Dat vonden ze niet zo heel erg, want dat was weer eens wat anders dan leren. Veel haast werd er meestal niet gemaakt om de bak vol te krijgen.

Verwarming

De verwarming van de klaslokalen gebeurde met grote kachels. Die kachels werden door de jongens van de achtste klas gestookt. In de klaslokalen lagen houten vloeren en die werden met wit zand bestrooid. Veel kinderen liepen op klompen en die bleven in de gang achter. Op de planken vloeren bleven daardoor veel pluizen van de sokken achter.

Met de klas ging Harry regelmatig naar de kerk. Hij woonde in de Plantagebaan en moest 's morgens eerst met een witte kan om melk bij De Greef

in de Bergsestraat. Die kan gaf hij voor hij naar de kerk ging af en na de mis ging hij die terug ophalen. De jongens uit Wouw moesten bijna dagelijks naar de kerk, die van buitenaf gingen een stuk minder. Op school werd ook dagelijks bijgehouden wie er naar de kerk geweest was.

Elke maand moest er ook gebiecht worden. In de kerk stonden dan bij de kapelaans lange rijen, want biechten bij pastoor Wolters was niet zo populair. Er was in de kerk een mannen- en vrouwenkant.

Op vrijdag werd er wel eens iets verloot in de klas. Harry herinnert zich dat het blad 'De Engelbewaarder' verloot werd. Meester Baeten kwam dan de klas in en de kinderen moesten op een lei een getal onder de 100 schrijven. Meester Baeten zei dan: „Wie heeft er 25?” Als één of een aantal kinderen zich meldden, zei hij: „Dat is het dus niet.” En zo ging dat verder tot de prijs toch weggeven kon worden.

In het speelkwartier mochten de jongens op een plein spelen. Dat was deels van zand en op dat stuk stonden ook bomen. De rest van het plein was bestraat. De spelletjes die ze in die tijd deden waren onder meer 'foepejeeje' (bokspringen), 'geseltoppen' (tollen) en knikkeren.

De belangrijkste vakken waren in Harry's schooltijd gedrag, vlijt en netheid. Daar werd zowel op school als thuis de nadruk op gelegd. Maar ook aardrijkskunde, rekenen, taal, lezen, geschiedenis, biologie en zingen kwamen aan bod. En natuurlijk godsdienst; daarvoor kwamen kapelaan Lips en pastoor Bleijenbergh naar de Lambertusschool. Als die binnenkwamen, moesten de kinderen gaan staan en buigen.

Wie zijn les kende kreeg een kaart met 'les gekend' en als je tien van die kaartjes had, mocht je die inleveren voor een ansichtkaart.

Lambertusschool - 6e klas - 1959

Foto van de zesde klas van de Lambertusschool in 1959. De foto werd gemaakt ter gelegenheid van de verjaardag van bovenmeester Antoon van Oers.

Liggend v.l.n.r.: Piet van Dorst en Karel Suijkerbuijk.

Gehurkt v.l.n.r.: Sjaan Buijk, Sjaak van Giels, Toon van Trijp, René Hermans, Niek Voeten, Jos van Hooijdonk, Jan Coppens, Johan Mariën, Geert Mariën, Piet Braat, Tinus van Akkeren.

Staannd v.l.n.r.: Jac. Linders(?), Jan Stroop, Peter Matthijssen, Bertus Goorden, Toon Schoonen, Kees Mens, Huub Schuurbiers, Christje Goorden, Bovenmeester Toon van Oers, René Mariën en Frans van Tiggelen (Foto collectie René Hermans-Wouw)

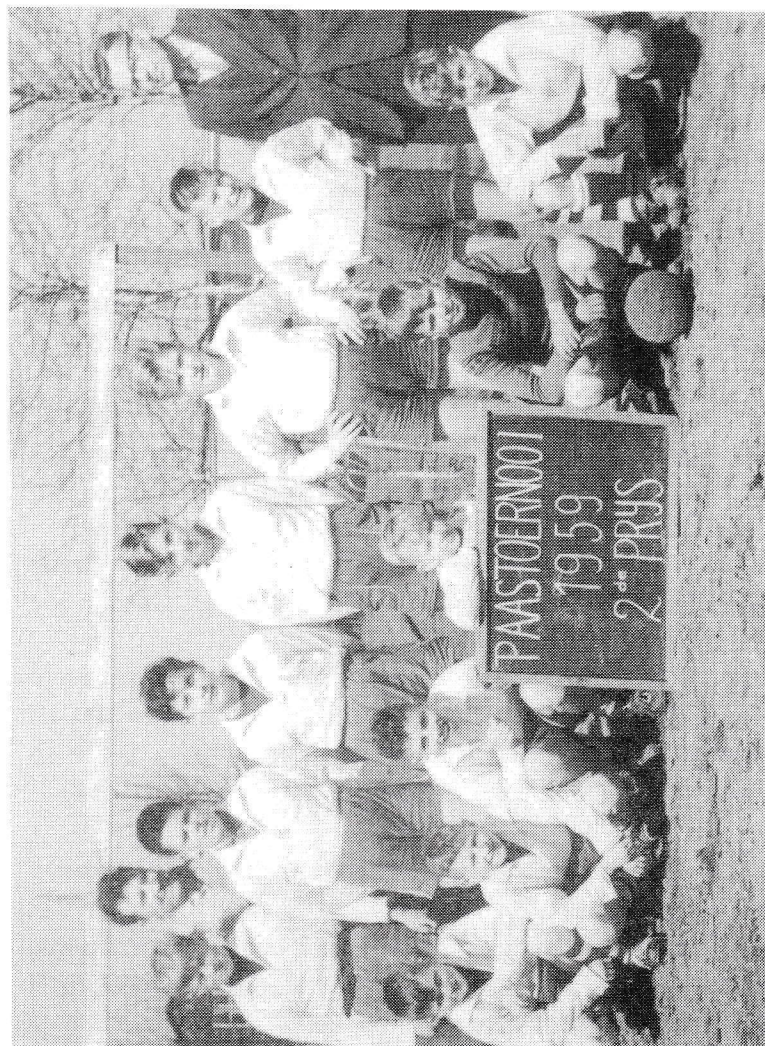

Lambertusschool - V.G.L.O. - 1954.

Een foto van de V.G.L.O.-afdeling uit 1954. Deze klas was ondergebracht in het lokaal dat grensde aan de Doeldreef. Op de voorgrond v.l. n.r. Jac. Aarts en Henk Govaarts.

Tweede rij v.l.n.r. Rini Buik, Adrie van Trijp, Wim Beks en Martien Mous (half zichtbaar).

Achterste kinderen rij v.l.n.r. Cor Tirions, Adrie Goorden, Jac. van de Boom en Jan de Rooij. (Foto collectie Adrie Goorden-Wouw)

Lambertusschool - Elfstal van het paasvoetbaltoernooi - 1959.

Het elftal dat de tweede plaats behaalde tijdens het paasvoetbaltoernooi in 1959. De begeleider was meester Kerstens die in die tijd elke dag op de racefiets vanuit Putte naar Wouw kwam. Achter de groep staat bovenmeester A. van Oers. Op de voorste rij v.l.n.r.: Mens, Huub den Brok, Tinus van Akkeren, ?, ?, ?.

Tweede rij v.l.n.r.: ?, Peter Matthijssen, Jan Stroop, Huub Schuurbijs, Kees Mens en Piet Braat. (Foto collectie Peter Matthijssen-Wouw)

Deze uitgave werd mede mogelijk
door de financiële steun van de
Drankcentrale "Wouw" B.V.

